

GASUM-KONSERNIN TILINPÄÄTÖSTIEDOTE

1.1.–31.12.2017

PUHTAASTI LUONNONKAASULLA

KÄYTTÖ

SIIRTO JA JAKELU

TUOTANTO, HANKINTA JA MYYNTI

Gasum

GASUM LAAJENSI KAASU-MARKKINAA JA EDISTI PUHTAAMPAA LIIKENNETTÄ MAALLA JA MERELLÄ

KESKEISTÄ GASUM-KONSERNISSA VUONNA 2017

- Liikevaihto 925 miljoonaa euroa, jossa kasvua edellisvuoteen verrattuna 10 % (2016: 843 milj. euroa)
- Maakaasuliiketoiminnan myynti 22,3 TWh (23,8 TWh)
- LNG-liiketoiminnan myynti 6,1 TWh (5,8 TWh)
- Biokaasuliiketoiminnan myynti 547,7 GWh (233,9 GWh)
- Liikevoitto 114 miljoonaa euroa (2016: 125 milj. euroa)

GASUM-KONSERNIN TOIMITUSJOHTAJA JOHANNA LAMMINEN KOMMENTOI VUOTTA 2017:

”Vuonna 2017 laajensimme kaasumarkkinaamme strategiamme mukaisesti sekä maalla että merellä. Kaasulla on merkittävä rooli pohjoismaisessa energiamaarkkinassa ja siirryttäessä kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa. Konsernimme taloudellinen tulos kehittyi odotusten mukaisesti.

Euroopan komission arvion mukaan maakaasu tulee vahvistamaan asemaansa keskeisenä energianlähteenä lähivuosisikymmeninä. Maakaasu mahdollistaa merkittävät päästövähennykset kivihiiileen ja öljyyn verrattuna. Maakaasu tukee myös siirtymistä uusiutuvaan energiaan, koska se toimii sähköntuotannossa uusiutuvan tuotannon varavoimana. Investoinnit kaasuun ovat aina investointeja tulevaisuuteen, koska samaa infrastruktuuria voidaan käyttää biokaasun ja nesteytetyn biokaasun jakelukanavana sekä uusiutuvan sähkön varastointiin.

Teimme vuoden aikana merkittäviä askeleita kohti puhtaampaa huomista. Vuoden 2017 alussa toteutimme Swedish Biogas International -yrittyskaupan, jonka seurauksena meistä tuli Pohjoismaiden suurin biokaasun tuottaja. Lisäsimme myös omistustamme johtavasta LNG-yhtiöstä Skangasista 70 prosenttiin. Yhteishankkeen MangaLNG-termiinali alkaa valmistua ja toimitimme termiinaliin ja Pohjoisen energiamaarkkinoille ensimmäisen LNG-kuljetuksen.

Vahvistimme myös kaasutankkausasemaverkostoamme kaasuautoilijoille avaamalla useita uusia tankkausasemia Suomeen henkilöautoille ja raskaalle liikenteelle. Käynnistimme myös raskaan liikenteen tankkausasemaverkoston laajentamisen Pohjoismaihin, Ruotsiin ja Norjaan.

Tammikuussa astui voimaan uusi maakaasumarkkinalaki, joka ei tuo merkittäviä vaikutuksia kaasumarkkinoiden toimintaan tässä vaiheessa. Uusi laki keventää maakaasun tukku- ja vähittäismyynnin sääntelyä ja luopuu suurelta osin hinnoittelun erityissääntelystä. Kaasumarkkinat avautuvat Suomessa vuoden 2020 alusta.”

LISÄTIETOJA:

Johanna Lamminen,
toimitusjohtaja, Gasum
puh. +358 20 44 78 661
(Henna Walker,
johdon assistentti)
etunimi.sukunimi(a)gasum.fi

GASUM LYHYESTI

Energiayhtiö Gasum on pohjoismainen kaasualan asiantuntija, joka yhdessä kumppaniensa kanssa rakentaa siltaa kohti hiilineutraalia yhteiskuntaa maalla ja merellä. Yhtiö tuo Suomeen maakaasua, edistää kiertotaloutta käsittelemällä jätteitä ja tuottamalla biokaasua ja kierrätysravinteita Suomessa ja Ruotsissa. Yhtiö tarjoaa energiaa sähkön ja lämmöntuotantoon, teollisuudelle ja maa- ja meriliikenteelle. Gasum on Pohjoismaiden johtava biokaasun tarjoaja. Yhtiöllä on Suomessa kaasutankkausasemia, joista osa palvelee raskasta kalustoa. Tytäryhtiö Skangas on Pohjoismaiden markkinoiden johtava nesteytetyn maakaasun (LNG) toimija. Yhtiö jatkaa LNG:n aseman ja infrastruktuurin vahvistamista ja toimittaa LNG:tä merenkulun, teollisuuden ja raskaan liikenteen tarpeeseen Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa.

'Puhtaasti luonnonkaasulla' – gasum.fi

TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Maakaasun asema eurooppalaisilla energiamaarkkinoilla jatkoi vahvistumistaan myös vuonna 2017. Suomessa tilanne pysyi viime vuonnakin eurooppalaisen trendin vastaisena ja kivihiihi ohitti yhä yhteistuotantolaitosten ajorjärjestyksessä maakaasun. Viime vuonna päätettiin myös jälleen fossiilisten lämmityspolttoaineiden veronkorotuksesta vuoden 2018 alussa, jolloin maakaasun verotus on yhdeksänkertaisesti vuoden 2010 tasoon verrattuna. Kotimainen keskustelu kivihiihestä irti pääsemiseksi jatkui ja keskusteluissa esille on yhä useammin noussut verotuksen muuttaminen maakaasua suosivaksi.

LNG-markkinan kasvu jatkui toimintavuonna, vaikka raakaöljyn edullinen hinta ja maakaasun epäedullinen vero-kohtelu hidastivat siirtymää pois muista energiamuodoista. Loppuvuodesta raakaöljyn hinta oli selvässä nousussa, mikä vaikutti LNG:n hintaan vain hieman. LNG:n hinnan muutosten ennakoitavuus muihin energiamuotoihin verrattuna on hyvä. Hinnan ennustettavuus on ympäristöstävällisyyden ja edullisuuden lisäksi LNG:n vahvimpia etuja.

Meriliikenteessä LNG-käyttöisten alusten määrä kasvaa maailmanlaajuisesti, vaikka markkinaosuus on toistaiseksi melko vaatimaton. Toimiva teknologia yhdistettynä alhaisiin päästöihin lisää LNG:n houkuttelevuutta, kun tulevat päästörajoitukset rajoittavat muiden polttoaineiden käyttöä. Pienen mittakaavan LNG:n (Small Scale LNG) segmenttiin on tulossa kilpailua. Skangas on markkinajohtaja omalla maantieteellisellä alueellaan. Kilpailun lisääntyminen vaikuttaa myönteisesti asiakkaiden päätöksiin ja edesauttaa markkinan kasvua.

Pohjois-Suomen kaasu- ja polttoainemarkkinat monipuolistuvat, kun markkinoille tulee tarjolle uusi polttoaine LNG, joka mahdollistaa toimitukset kaasuverkoston ulkopuolella teollisuudelle, meriliikenteelle ja raskaalle liikenteelle. Raskaan liikenteen puhtaamman polttoaineen LNG:n kysyntä koko Pohjoismaissa on vahvassa kasvussa.

LNG:n käytön uhkana ovat poliittiset kaasun käyttöä haittaavat päätökset. Esimerkiksi Norjassa toteutettiin loppuvuonna 2017 hiilidioksidiverotus, joka tavoitteensa vastaisesti hidastaa siirtymää suuripäästöisimmistä energiamuodoista vähäpäästöisemmän LNG:n käyttöön.

Euroopan komissio julkaisi tammikuussa 2017 kiertotalouspakettia koskevan väliarvionsa. Esitys kiertotalouspaketista on alun perin esitelty joulukuussa 2015 ja asia on yksi nykyisen komission kärkitavoitteita. Komissio nosti väliarviossaan biokaasuntuotannon vahvasti esille ja korosti erityisesti biokaasuprosessin hyötyjä jätteen polttoon verrattuna. Vuonna 2017 keskusteltiin laajalti myös komission 2016 talvipaketin sisältyneestä ehdotuksesta uudeksi uusiutuvan energian direktiiviksi. Gasumin laitoksilla tuotetun biokaasun kannalta direktiiviehdotus on pääosin suotuisa ja erityisesti liikennekäytössä biokaasun asema tulee vahvistumaan.

Kaasukäyttöinen liikenne jatkaa kasvuaan Suomessa. Parlamentaarisen liikenneverkon rahoitusta arvioivan työryhmän julkistaman väli raportin mukaan työryhmä on kartoittanut keinoja, joilla puhdasta liikennettä voidaan edistää tehokkaimmin. Työryhmän mukaan vähäpäästöisten auto-

jen hankintaan tulisi kannustaa verotuksella, ja esimerkiksi polttomoottoriautojen muuntamisella kaasukäyttöisiksi. Työryhmä nosti esiin myös tarpeen kehittää julkista liikennettä aiempaa vähäpäästöisemmäksi. Työryhmän suosituksiin perustuen vuoden 2018 alussa astui voimaan määräaikainen laki romutuspalkkiosta, sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- ja etanolikonversioiden tuesta. Lain mukaan yksityishenkilö saa tukea vanhan auton romutuksen yhteydessä uuden vähäpäästöisemmän auton kuten kaasuauton hankintaan. Lisäksi valtio myöntää tukea myös kaasu- ja flexfuel-autojen konvertointiin.

Gasum avasi viime vuonna viisi uutta kaasutankkausasemaa ja kaikkiaan Suomessa on tällä hetkellä noin 40 julkista tankkausasemaa. Yhtiön arvion mukaan on todennäköistä, että vuoteen 2020 mennessä Suomessa on yli 70 kaasutankkausasemaa.

LIIKETOIMINNAN KEHITYS VUONNA 2017

Maakaasuliiketoiminta

Suomessa myytävän maakaasun hinta on sidottu kivihiihen ja öljyn maailmanmarkkinahintoihin sekä Suomen energiamaarkkinoiden hintakehitykseen. Indekseistä johtuen maakaasun hinta lähti nousuun 2016 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla ja hinnan nousu jatkui tasaisesti koko vuoden 2017. Vuoden 2017 aikana myytiin maakaasua 22,3 TWh, jossa laskua edelliseen vuoteen verrattuna 6 prosenttia. Laskuun vaikutti poikkeuksellisen lämmin sää koko vuoden.

Työ- ja elinkeinoministeriö esitteli uuden maakaasumarkkinain alkuvuodesta 2017. Gasum aloitti heti lakiehdotuksen julkistamisen jälkeen aktiivisesti ja yhteistyössä asiakkaiden ja sidosryhmien edustajien kanssa kehittää avoimen markkinan pelisääntöjä eurooppalaisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla vuonna 2020 avautuvalle kaasumarkkinalle. Yhteisen sidosryhmätyöskentelyn tavoitteena on ollut luoda lainsäädännön vaatimukset täyttävät kansalliset markkinasäännöt, joilla varmistetaan toimivat kaasumarkkinat. Avoimen markkinan toimintamallien, järjestelmävastaavalle siirtoverkonhaltijalle kuuluvien tehtävien ja niitä tukevien IT-järjestelmien kehitys jatkuu vuonna 2018.

Avoimeen kaasumarkkinaan siirtyminen edellyttää myös järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan eriyttämistä Gasumin muusta liiketoiminnasta. Laki edellyttää eriyttämisen toteuttamista tosiasiallisen omistuksellisen eriyttämisen mallilla, jossa Gasumin siirtoverkkoliiketoiminta eriytetään omaksi itsenäiseksi yhtiöksi vuoden 2020 alkuun mennessä. Eriyttämissuunnitelma laadittiin vuonna 2017, sen toteutus on aloitettu ja eriyttäminen tullaan saattamaan loppuun lain edellyttämällä tavalla vuoden 2019 loppuun mennessä.

Liiketoiminta luopui lämpöliiketoiminnasta ja paikalliskäkeluverkoston kaasun myynnistä ja myi toiminnot Auris Kaasunjakelu Oy:lle vuoden alussa selkeyttäen liiketoimintaa kaasumarkkinoiden muuttuessa.

Maakaasun toimitusvarmuus on ollut erinomainen ja se pysyi erinomaisella tasolla myös vuonna 2017.

LNG-liiketoiminta

LNG-liiketoiminnassa Gasum kasvatti 22.6.2017 omistusosuuttaan 70 prosenttiin pohjoismaisessa LNG-yhtiö Skangasissa. Osakekauppa oli jatkoa vuonna 2014 toteutuneelle kaupalle, jossa Gasum osti enemmistön Skangasista Lyse AS:ltä. Omistusosuuden nostaminen vahvistaa Gasumin asemaa Pohjoismaiden johtavana LNG:n tarjoajana ja pohjoismaisen kaasuekosysteemin kehittäjänä.

LNG:tä toimitettiin vuoden aikana LNG-terminaaleilta meriliikenteelle ja teollisuudelle. Asiakastoimitusten volyymit kasvoivat vuoden aikana ja myös uusia toimitussopimuksia solmittiin Pohjoismaissa. Voimakkainta kasvu oli meriliikenteessä, jossa Skangasin myynti nousi edellisvuodesta noin 40 %. Porin terminaalien toimintaan vaikutti alkuvuonna asiakkaan tuotantolaitoksen palo. Liiketoiminta on toimittanut myös ensimmäisiä erinä nesteytettyä biokaasua teollisuuden käyttöön.

Bunkraus- ja jakelualus Coralius aloitti operoinnin Pohjanmerellä, Skagerrakin alueella ja Itämerellä parantaen liiketoiminnan kykyä palvella meriliikenteen bunkrausasiakkaita Pohjoismaissa myös ship-to-ship-bunkrauksessa. Coralius toimitti ensimmäisen lastin syyskuussa 2017 Norjan Ørassa sijaitsevaan terminaaliiin. Coraliuksen avulla tankattiin lukuisia aluksia loppuvuonna.

Yhteishanke Manga LNG Oy:n maakaasun tuontitermiinään rakentaminen Tornion satamassa etenee suunnitelman mukaisesti. Gasumin tytäryhtiö Skangas Oy on hankkeessa mukana Outokumpu Oy:n, SSAB Europe Oy:n ja EPV Energia Oy:n kanssa. Ensimmäinen LNG-lasti toimitettiin vuoden lopussa terminaalille. Terminaali kaupallinen käyttö alkaa kesällä 2018.

Biokaasuliiketoiminta

Biokaasuliiketoiminnan tuotantokapasiteetti kaksinkertaistui tammikuussa Swedish Biogas International -yrittäjäkaupan myötä. Biokaasulaitokset Ruotsissa parantavat mahdollisuuksia tarjota biokaasua teollisuus- ja liikenneasiakkaille Ruotsissa. Biokaasulaitokset sijaitsevat Jordbergassa, Katrieholmissa, Lidköpingissä, Örebrossa sekä yhtiöllä on enemmistöosuus Västeråsissa sijaitsevasta tuotantolaitoksesta. Lisäksi Gasumilla on 50 prosentin omistusosuus Vadsbo Biogasissa. Yrittäjäkaupan myötä Gasumista tuli Pohjoismaiden suurin biokaasun tuottaja. Biokaasulla on Ruotsissa vahva asema erityisesti liikenteen polttoaineena ja valtio tukee eri tavoin biokaasun tuotantoa ja käyttöä.

Turun biokaasuhankekokonaisuus on yksi Suomen hallituksen Biotalous ja puhtaat -hankkeet kärkihankkeista. Hankekokonaisuus sisältää Turun Topinojan biokaasulaitoksen modernisoinnin, laajennuksen sekä biokaasun jalostus- ja nesteytyslaitoksen rakentamisen. Osana hanketta Gasum rakentaa kevyen maantieliikenteen tarpeita varten lisää tankkausasemia Turun seudulle. Laajennushanke valmistuu vuoden 2019 aikana.

Ruotsin biokaasumarkkinat ovat myös kehittyneet ja kysyntä jatkaa kasvuaan. Gasumin tavoitteena on tuottaa biokaasua Ruotsin kuljetussektorin käyttöön. Liiketoiminta selvittää biokaasun tuotantoa Stora Enson Ruotsin Nymöllassa

sijaitsevan sellu- ja paperitehtaan jätevesistä. Ruotsin ympäristöviranomaisen Naturvårdsverket myönsi hankkeelle 12,4 miljoonan euron investointituen. Nymölla-hankkeen tavoitteena on tuottaa raskaan maantieliikenteen ja meriliikenteen tarpeisiin nesteytettyä biokaasua Stora Enson Ete-lä-Ruotsin Nymöllassa sijaitsevan sellu- ja paperitehtaan jätevesistä.

Biokaasuliiketoiminnassa bio- ja maakaasun tankkausasemaverkoston kehittäminen eteni suunnitellusti ja yhtiö avasi viisi uutta tankkausasemaa Suomessa. Tankkausasemaverkoston laajentaminen jatkuu edelleen vuonna 2018 ja yhtiö rakentaa Suomessa liikenteen solmukohtiin tankkausasemia sekä Ruotsiin ja Norjaan raskaan liikenteen tankkausasemia. Tankkausasemaverkoston laajentaminen ja liikenteelle suunnattu kiinteähintainen kampanja on entisestään lisännyt kiinnostusta kaasuautoilua kohtaan. Vuoden 2017 aikana kaasuautojen määrä Suomessa kasvoi noin 1 200 autolla eli noin 55 prosenttia. Suomessa Trafin tilastojen mukaan kaasuautoja on noin 3 400 kappaletta.

Yhtiö solmi vuoden aikana kiertotalouskumppanuuksia IKEA Suomen ja K-Ryhmän kanssa. Molemmissa kumppanuuksissa ruokahävikistä tuotetaan biokaasua. IKEA Suomen kanssa tavaratalojen yhteyteen rakennetaan Gasumin kaasutankkausasemat, joista voi tankata jätteistä tehtyä biokaasua. K-Ryhmän kumppanuudessa 200 K-ruokakaupan ja Keskon keskusvaraston syömäkelvoton biojäte kierrätetään biokaasun valmistukseen. Biokaasu käytetään Turen-gin jäätelötehtaalla tuotettavien Pirkka-jäätelöiden valmistuksen energiana.

Tekniset palvelut -liiketoiminta

Tekniset palvelut -liiketoiminta palvelee pääasiassa Gasumin muita liiketoimintoja kunnossapito- ja huoltotoimenpiteissä. Vuoden 2017 aikana liiketoiminta on tehostanut toimintajärjestelmiään ja myyntiprosessejaan.

Tekniset palvelut on tukenut vuoden 2017 aikana biokaasuliiketoimintaa kaasutankkausasemaverkoston kehittämisessä ja uusien tankkausasemien avaamisessa. Liiketoiminta solmi uusia kumppanuussopimuksia vuoden aikana. Tampereen Sähkölaitokselle toimitettiin siirrettävä LNG-höyrystin, jonka avulla laitos voi tarjota turvallisuutta ja huoltovarmuutta asiakkailleen kaasunjälketjun avulla energian keskeytyksien varalle.

LIKEVAIHTO JA TALOUDELLINEN KEHITYS

Gasum-konsernin tilikauden 1.1.–31.12.2017 liikevaihto oli 925,0 miljoonaa euroa, jossa oli kasvua 10 % edelliseen vuoteen verrattuna (2016: 843,4 milj. eur). Konsernin liikevoitto oli 114,2 miljoonaa euroa (2016: 124,8 milj. euroa) ja liikevoittoprosentti oli 12,3 % (2016: 14,8 %). Vuonna 2017 Gasum-konsernin oman pääoman tuotto oli 13,7 % (2016: 17,7 %).

Maakaasuliiketoiminnan osuus koko konsernin liikevaihdosta oli 678,7 miljoonaa euroa, jossa oli nousua 3 % edelliseen vuoteen verrattuna (2016: 658,8 milj. euroa). Liikevaihdon nousuun vaikutti indekseistä johtunut hintojen nousu.

LNG-liiketoimintayksikön liikevaihto oli 195,2 miljoonaa

euroa (2016: 162,4 milj. euroa), jossa nousua oli 20 %. Liikevaihdon kasvuun on vaikuttanut volyymien nousu edellisen vuoden 5,8 TWh:sta 6,1 TWh:iin. Liiketoimintayksikön liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta oli 21 %. Nyt kun LNG-liiketoiminnan merkittävimmät investoinnit on saatettu päätökseen, kasvun odotetaan jatkuvan tulevina vuosina.

Biokaasuliiketoiminnan liikevaihto kaksinkertaistui alkuvuoden yrityshankintojen myötä edelliseen vuoteen verrattuna 47,9 miljoonaan euroon (2016: 23,6 milj. euroa). Liiketoiminnan kasvuun panostettiin edelleen voimakkaasti. Tankkausasemainvestoinnit olivat päättyneellä tilikaudella 6,2 miljoonaa euroa ja uuden ja kehittyvän liiketoiminnan tutkimukseen ja kehitykseen liittyvät kulut olivat 3,0 miljoonaa euroa.

TASE JA RAHOITUSASEMA

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2017 oli 1 421,2 miljoonaa euroa (31.12.2016: 1 461,5 milj. euroa). Konsernin rahoitusasema säilyi koko vuoden vahvana, omavaraisuusasteen ollessa 41,6 % (31.12.2016: 40,8 %). Konsernilla oli rahoituslaitoslainoja yhteensä 439,4 miljoonaa euroa (31.12.2016: 497,3 milj. euroa), joista pitkäaikaisia oli 409,6 miljoonaa euroa ja lyhytaikaisia 29,7 miljoonaa euroa. Taseen muut pitkäaikaiset velat kasvoivat 127,2 miljoonaan euroon (116,0 milj. euroa). Nousu johtui lähinnä syksyllä liikennöinnin aloitaneesta Coralius-aluksesta ja siitä aiheutuvasta rahoitusleasingvelasta.

INVESTOINNIT JA YRITYSKAUPAT

Gasum-konsernin investoinnit aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin vuonna 2017 olivat yhteensä 58,1 miljoonaa euroa (2016: 51,3 milj. euroa) ja ne kohdistuivat pääosin LNG-säiliöaluksen rahoitusleasing sopimukseen, uusien tankkausasemien rakentamiseen sekä biokaasulaitosten laajennusinvestointeihin. Vuoden 2017 aikana Gasum on saanut yhteensä 11,7 miljoonaa euroa investointitukia.

Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on myöntänyt tilikauden aikana Turun biokaasulaitoksen laajenukselle hallituksen kärkihanketukea 7,97 miljoonaa euroa. Ruotsin ympäristöviranomaisen Naturvårdsverket myönsi Gasumin Ruotsissa sijaitsevalle Nymölla-hankkeelle 12,4 miljoonan euron (121,5 miljoonan kruunun) investointituen 'Klimatklivet'-ohjelmastaan. Hankkeet on aloitettu ja osa myönnettyistä tuista tullaan saamaan tulevien tilikausien aikana.

Vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä Gasum toteutti Swedish Biogas International -yrityskaupan, jonka seurauksena Gasumille siirtyi koko osakekanta Swedish Biogas International AB:stä ja sen omistamista yhtiöistä.

Alkuvuodesta Gasum myi lämpöliiketoiminnan ja paikallisjakeluverkoston kaasun myynnin Auris Kaasunjakelu Oy:lle. Paikallisjakeluverkoston kaasun myynnistä luopumisella selkeytettiin Gasumin asemaa tulevan maakaasumarkkinalain uudistuksen myötä muuttuvalla kaasumarkkinalla.

Kesäkuussa 2017 Gasum toteutti osto-option sekä osti lisäosuuden Skangas AS:stä, jonka jälkeen Gasum Oy omistaa yhtiöstä 70 %.

LAATU, YMPÄRISTÖ JA TURVALLISUUS

Konsernissa ei ole ollut vuonna 2017 merkittäviä ympäristöpoikkeamia ja ympäristöasioiden tila on pysynyt korkealla tasolla muutamasta prosesseihin liittyvästä häiriötilanteesta huolimatta. Biokaasulaitoksille on laadittu energia-katselmuksia kehityskohteiden tunnistamiseksi.

Työturvallisuuden parantamiseksi vuoden aikana toteutettiin turvallisuuskulttuuria kehittäviä toimenpiteitä. Yhtiö kiinnittää huomiota ja panostaa jatkuvasti turvallisuuteen. Yhtiössä on käytössä Safety walk eli turvallisuuskävely, Safety moment eli tuumaa hetki -turvallisuustapa sekä vuoden aikana toteutetaan erilaisia turvallisuuskampanjoita. Vuoden 2017 lopussa aloitettiin -'I am Safety -kampanja'. Teknisillä työntekijöillä on käytössä asiakastyössä riskiarviointimenetelmä. Yhtiö käy aktiivista vuoropuhelua henkilöstön kanssa turvallisuusasioista. Yhtiö siirtyi vuoden alusta myös työturvallisuuden liiketoimintakohtaiseen raportointiin. Turvallisuushavaintojen tekemistä helpotettiin sovelluksen käyttöön otolla samanaikaisesti Suomessa ja Ruotsissa. Sovelluksen myötä tehtyjen turvallisuusehdotusten lukumäärä on merkittävässä kasvussa.

Työtapaturmia sattui vuonna 2017 yhteensä 10 kpl (2016: 17 kpl), joista 5 johti vähintään yhden päivän poissaoloon.

Vuoden 2017 aikana Gasum-konsernin turvallisuuteen liittyviä toimintatapoja yhtenäistettiin eri liiketoimintojen välillä. Konsernissa päivitettiin myös yritysvastuuohjelman ja sen tavoitteet. Yritys vastuun tavoitteiden etenemisestä aloitettiin säännöllinen kvartaaliraportointi omistajalle.

TUTKIMUS JA KEHITYS

Vuoden aikana Gasumissa organisoitiin T&K -toimintoa lähemmäksi konsernin liiketoimintoja, vastaamaan tehokkaammin liiketoimintojen tarpeisiin. Valtaosa T&K -hankkeista keskittyy biokaasuliiketoiminnan kehitystoimintaan. Biokaasuliiketoiminnan tutkimukseen ja kehitykseen liittyvät kulut olivat 3,0 miljoonaa euroa.

Gasum, Kemira ja Lappeenrannan kaupunki toteuttivat Joutsenon uusiutuvan kaasun tuotantolaitoksen eli metanointilaitoksen teknistaloudellisen kannattavuusselvityksen. Toimijat päätyivät yhdessä pysäyttämään hankkeen jatkosuunnittelun sen taloudellisen kannattamattomuuden vuoksi. Ns. Power to Gas (P2G) ja metanointiteknologian kehitykseen panostetaan Euroopassa, jossa on jo toteutettu useita hankkeita. P2G on uusiutuvan, tuuli- tai aurinkosähkön, energian varastointia maakaasun siirtoverkostossa. Teknologian kehitys ja sen komponenttien halpeneminen voi tulevaisuudessa mahdollistaa myös Joutsenon hankkeen toteutuksen. Gasum seuraa jatkossa tämän teknologian kehittymistä.

Tekniikan edistämistätiön (TES) hallinnoimasta Gasumin kaasurahastosta jaettiin vuonna 2017 tutkimuksen apurahoja 12 kappaletta, arvoltaan yhteensä 81 000 euroa (2016: 108 000 euroa).

HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO

Gasum-konsernin henkilöstömäärä kasvoi alkuvuodesta toteutettujen bioliiketoiminnan yrityskauppojen myötä. Konsernissa työskenteli 31.12.2017 yhteensä 409 henkilöä

(31.12.2016: 375), joista Ruotsista hankituissa bioyhtiöissä 42 henkilöä ja Skangas-alakonsernissa yhteensä 79 henkilöä.

Gasum-konsernissa oli vuonna 2017 käytössä koko henkilöstöä koskeva voittopalkkiojärjestelmä. Lisäksi konsernin avainhenkilöillä oli tulospalkkio- ja sen lisäksi ylimmällä johdolla pitkän tähtäimen palkitsemisjärjestelmä. Palkitsemisjärjestelmät noudattavat valtion omistajaohjauksen antamia ohjeita palkitsemisesta.

Konsernirakenteen yksinkertaistamiseksi Gasumin bioliiketoiminnassa on syyskuussa 2017 fuusioitu yhtiöitä sekä Suomessa että Ruotsissa. Lisäksi LNG-liiketoiminnassa fuusioitiin Ruotsissa sijaitsevat yhtiöt.

Gasumin henkilöstöryhmien luottamusmiesten marraskuussa 2017 yhtiön omistajille ja hallitukselle lähettämän kirjeen myötä yhtiö toimitti omistajalle tiedoksi selvityksen tähänastisista toimista hyvän johtamisen ja henkilöstön hyvinvoinnin kehittämiseksi. Gasum-konsernissa käynnistettiin työyhteisöselvitys loppuvuonna 2017.

YHTIÖN OMISTUSRAKENNE JA HALLINTO

Gasum on 100-prosenttisesti Suomen valtion omistama yhtiö. Osakkeista 73,5 prosenttia on valtion omistamalla Gasonia Oy:llä ja 26,5 prosenttia suoraan Suomen valtiolla. Osakeomistuksessa ei vuoden aikana ole tapahtunut muutoksia.

Gasum Oy:n 23.3.2017 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa valittiin hallituksen puheenjohtajaksi Juha Rantanen ja hallituksen varsinaiseksi jäseniksi Jarmo Väisänen, Timo Koponen, Päivi Pesola, Charlotte Loid, Elina Engman ja Stein Dale. Hallitus on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on kokouksessa saapuvilla.

Hallitus päätti 25.4.2017 kokouksessaan perustaa tarkastusvaliokunnan sekä HR-valiokunnan. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Päivi Pesola ja jäseniksi Elina Engman, Charlotte Loid ja Timo Koponen. HR-valiokunnan puheenjohtajaksi valittiin Juha Rantanen ja jäseniksi Stein Dale ja Jarmo Väisänen.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Merkittävimmät Gasumin liiketoiminnan riskit liittyvät energiamarkkinoihin sekä energiahyödykkeiden ja sähkön hintakehitykseen ja keskinäiseen kilpailukykyyn. Sen lisäksi riskejä liittyy mm. liiketoiminnan sääntelyyn, siirtojärjestelmän toimivuuteen, turvallisuuteen, ympäristövaikutuksiin ja maakaasun saatavuuteen. LNG-liiketoiminnan riskinä on LNG:n myynnin kehitys suhteessa hankintaan liittyviin investointeihin.

Yhtiö on suojautunut energiahyödykkeiden hinnan vaihtelulta kehittämällä omaa myyntihinoitteluaan vastaamaan hankintasopimuksien hinnoittelua. Kaasun kilpailukykyä heikentävät muutokset polttoaineiden verotuksessa ja energiatuissa. Muutokset maakaasumarkkinoiden regulaatiossa saattavat aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia yhtiön taloudelliseen asemaan tai mahdollisuuksiin toteuttaa maakaasumarkkinoiden kehittämiseen liittyviä tavoitteita.

Maakaasun toimituksissa ei ole ollut häiriöitä. Maakaasun toimitushäiriöihin on varauduttu varapolttoainejärjestelyillä.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Kaasu vähäpäästöisenä polttoaineena tulee kasvattamaan rooliaan ennen kaikkea merenkulussa sekä raskaassa liikenteessä. Kaasu tarjoaa myös teollisuudelle erinomaisen vaihtoehdon omien päästötavoitteiden saavuttamisessa.

Yhtiön investoinnit pohjoismaiseen kaasuekosysteemiin tulevat edesauttamaan yhtiön kasvua. Gasumin uudet liiketoiminnot (LNG ja biokaasu) ovat saaneet markkinoilla jo hyvän aseman ja ne tulevat kasvamaan merkittävästi tulevaisuudessa. Maakaasun pitkään jatkunut volyymien lasku on saatu taistumaan ja mahdolliset veromuutokset voivat vaikuttaa kaasun kysynnän kasvuun myös kaasuverkoston alueella.

Kaasun kokonaismyyntivolyymien ennustetaan kasvavan, joka myös varmistaa yhtiön kannattavuuden positiivisen kehityksen.

Yhtiö jatkaa eriyttämisen valmistelua tehdyn eriyttämissuunnitelman mukaisesti.

TUNNUSLUVUT

	2017	2016
Liikevoitto-%	12,3 %	14,8 %
Omavaraisuusaste-%	41,6 %	40,8 %
Oman pääoman tuotto-%	13,7 %	17,7 %

Konsernituloslaskelma IFRS – tilintarkastamaton

1 000 €

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liikevaihto	924 987	843 357
Liiketoiminnan muut tuotot	23 348	33 732
Materiaalit ja palvelut	-678 530	-612 147
Henkilöstökulut	-38 452	-34 059
Poistot ja arvonalentumiset	-68 059	-51 129
Liiketoiminnan muut kulut	-49 087	-54 951
Liikevoitto	114 208	124 804
Rahoitustuotot	13 897	16 718
Rahoituskulut	-28 183	-15 096
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-14 286	1 621
Osuus pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltyjen sijoitusten voitosta/tappiosta	-38	-949
Voitto ennen veroja	99 884	125 476
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-32 110	-18 952
Laskennallisten verojen muutokset	13 426	-4 166
Tilikauden voitto	81 199	102 358
Tilikauden voiton jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	86 199	104 298
Määräysvallattomille omistajille	-5 000	-1 940

Laaja konsernituloslaskelma – tilintarkastamaton

1 000 €

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Tilikauden voitto	81 199	102 358
Muut laajan tuloksen erät		
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
Eläkevelotteiden uudelleenmäärittäminen	-71	-273
Erät, jotka saatetaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi		
Muuntoerot	-6 188	1 829
Tilikauden laaja tulos yhteensä	74 940	103 914
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
Emoyhtiön omistajille	79 941	105 855
Määräysvallattomille omistajille	-5 000	-1 940

Konsernitase IFRS – tilintarkastamaton

1 000 €

	31.12.2017	31.12.2016
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Aineettomat hyödykkeet	216 790	221 423
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	949 783	927 343
Pääomaosuusmenetelmällä yhdisteltävät sijoitukset	10 510	10 398
Myytavissä olevat sijoitukset	50	69
Johdannaisinstrumentit	1 502	13
Laskennalliset verosaamiset	0	2 024
Muut pitkäaikaiset saamiset	411	6 059
Pitkäaikaiset varat yhteensä	1 179 045	1 167 329
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	98 654	112 556
Johdannaisinstrumentit	816	2 660
Myyntisaamiset ja muut saamiset	139 878	155 557
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	146	0
Rahavarat	2 662	23 425
Lyhytaikaiset varat yhteensä	242 156	294 198
Varat yhteensä	1 421 201	1 461 527

Konsernitase IFRS – tilintarkastamaton

1 000 €

	31.12.2017	31.12.2016
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Osakepääoma	178 279	178 279
Kertyneet voittovarot	292 727	266 029
Tilikauden voitto (tappio)	86 199	104 298
Muuntoerot	-4 358	1 829
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma	552 848	550 435
Määräysvallattomien omistajien osuus	38 320	45 443
Oma pääoma	590 871	595 879
Velat		
Pitkäaikaiset velat		
Lainat	409 641	448 654
Muut pitkäaikaiset velat	127 208	115 973
Johdannaisinstrumentit	5 382	4 257
Laskennalliset verovelat	76 922	94 682
Varaukset	9 959	9 441
Eläkeveloitteet	7 369	7 486
Pitkäaikaiset velat yhteensä	636 482	680 493
Lyhytaikaiset velat		
Lainat	29 724	48 694
Johdannaisinstrumentit	2 826	1 479
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	143 854	120 655
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	17 444	14 327
Lyhytaikaiset velat yhteensä	193 848	185 155
Velat yhteensä	830 330	865 648
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 421 201	1 461 527

Konsernin rahavirtalaskelma – tilintarkastamaton

1 000 €

	1.1.–31.12.2017	1.1.–31.12.2016
Liiketoiminnan rahavirrat		
Voitto ennen veroja	99 884	125 476
Oikaisut		
Poistot ja arvonalentumiset	68 059	51 129
Rahoituserät -netto	14 286	-1 621
Realisoitumattomat arvostusvoitot/ - tappiot	3 895	-19 495
Muut oikaisut	-14 198	5 141
Käyttöpääoman muutos	46 015	30 855
Rahavirta liiketoiminnasta ennen rahoituseriä ja veroja	217 941	191 486
Maksetut korot ja maksut liiketoiminnan rahoituskuluista	-12 499	-15 333
Saadut rahoitustuotot	981	753
Maksetut verot	-28 919	-164
Rahoituserien ja verojen rahavirta	-40 437	-14 744
Liiketoiminnan nettorahavirta	177 504	176 741
Investointien rahavirrat		
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-21 788	-47 123
Investoinnit aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-1 071	-1 005
Saadut investointiavustukset	11 718	9 702
Aineellisten hyödykkeiden myyntitulot	223	1 403
Yrityshankinnat- ja myynnit	4 807	-99 041
Pitkäaikaisten saamisten muutos	130	-1 656
Investointien nettorahavirta	-5 981	-137 719
Rahoituksen rahavirrat		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	1 945	470 000
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-124 070	-418 704
Lyhytaikaisten lainojen nostot	21 327	106 258
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-40 497	-109 144
Rahoitusleasingvelkojen muutos	-991	-1 182
Maksetut osingot	-50 000	-70 002
Rahoituksen nettorahavirta	-192 286	-22 774
Rahavarojen muutos	-20 763	16 246
Rahavarat tilikauden alussa (31.12.)	23 425	7 178
Rahavarat tilikauden lopussa	2 662	23 425

Gasum Oy:n omistuksen kasvattaminen Skangas AS:stä, sekä 15,6 prosentin osto-option käytön että 3,4 prosentin lisäosuuden hankinnan osalta, on esitetty rahoituksen rahavirrassa.

Tunnuslukujen laskentakaavat

$$\text{Omavaraisuusaste} = \frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$$

$$\text{Oman pääoman tuotto} = \frac{\text{Tilikauden voitto}}{\text{Oma pääoma yhteensä (keskimäärin tilikauden aikana)}}$$

$$\text{Liikevoittoprosentti} = \frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Liikevaihto}}$$